

Le]en l-G]awdxin

Jikkum-
menta
ANTON

Ir-rivista 'Il-Ħajja f'Għawdex' b'mod prominenti fil-qoxra tagħha tistqarr li kull pubblikazzjoni tagħha g'għorr fiha lehen l-Għawdxin u li din ilha tagħmlu għal dawn l-aħħ ar erbgha u sittin sena sa mill-bidu nett ta' l-ewwel ħarġa tagħha, fl-10 ta' Ġunju 1945.

Meta, daqs sena ilu, ġejt mistieden mill-Editur tagħha biex nibda nikkontribwixxi fuq temi dwar x'jikkostitwixxi l-identità tal-gżira Għawdxija, aċċettajt, konxju mill-fatt li sfortunatament huma ftit li xejn il-mezzi tal-komunikazzjoni f'pajjiżna li huma disponibbli biex iwasslu lehen Għawdex u l-Għawdxin fl-arena nazzjonali - jġifieri lehen li jkun ġej mill-perspettiva Għawdxija ta' kif wiehed għandu jħares lejn issues li jolqtu lill-pajjiż kollu kemm hu. Għalhekk hassejt id-dover li anki jien nista' nipprova ngħin biex jindaħlu ħsibijiet u kuncetti, li għalkemm nemmen li huma korretti, attwali u ta' ġid għal Għawdex, ħafna drabi jibqgħu fil-periferija, mwarrbin u minsijin, għax ma jsibux pjattaforma minn fuq u minn fejn jġu mwassla għal widna ta' min hu interessat u/jew obligat jisma'.

Meta bdejt ngħaddi l-kummenti u l-osservazzjonijiet tiegħi f' "Il-Ħajja f'Għawdex", l-Editur kien jintroduċieni bhala bniedem li għamilt iktar minn tnejn u erbghin sena fil-Parlament, disgħa minnhom bhala l-ewwel Ministru għal Għawdex u għaxra bhala Speaker; u li bqajt nimrah fiżikament u intellettwalment madwar il-gżira, nitkellem man-nies li ta' spiss jipprovokawni b'mistoqsijiet u rimarki minn tagħhom. Nistqarr li dan huwa minnu. Anzi nista' ngħid li r-ritmu pprovokat b'mistoqsijiet u

rimarki ma baqax lura. Dan hu xhieda, naħseb jien, tan-necessità ta' djalogu kontinwat fuq hwejjeġ l-Għawdxin. Għalhekk ukoll hassejt l-obbligu li nkompli nesprimi fil-beraħ is-sentimenti tiegħi ta' ċittadin liberu ta' dan il-pajjiż, mill-lenti ta' Għawdex u f'kuntest nazzjonali. U għalhekk ukoll ingħib l-indirizz ta' l-email tiegħi fit-tarf ta' kull kontribuzzjoni li nagħmel biex inkompli nistieden lil min irid min-naħa tiegħu jwassal fehemtu u r-reazzjonijiet tiegħu għall-osservazzjonijiet li jaqra.

Nhoss li hija ħasra li Għawdex m'għandux gazzetta rispettata tiegħu u kieku ma kienx għal 'Il-Ħajja f'Għawdex' ma teżisti l-ebda pubblikazzjoni ohra fis-suq, limitat kemm hu limitat. Nemmen b'qawwa li Għawdex ikun ħafna iktar rispettata kieku kellu għurnal tiegħu - għurnal li jista' jgħaqqad is-sentimenti u l-aspirazzjonijiet tal-poplu tiegħu u jesprimihom bla biża' ta' xejn quddiem il-pubbliku in ġenerali biex dan jixtar, jifhem u japprezza aħjar il-punto di vista Għawdxin. B'hekk ukoll ikun qed jgħin jiffirma opinjoni fost il-pubbliku li tagħmlu iktar familjari m'Għawdex u tkabbarlu s-sens ta' ħbiberija u solidarjetà miegħu.

Anzi ninnota li tul l-aħħar snin, il-konswetudni li fil-gazzetti nazzjonali, darba fil-ġimgħa jkun hemm paġna ddedikata lil Għawdex, ma baqgħetx haġa regolari, almenu f'gazzetta minnhom. Jirriżultali li l-paġni hekk imsejħ a t'Għawdex fuq għurnali tal-Partiti li joħorġu nhar ta' Hadd, ilhom li nqatgħu barra, almenu fuq bażi regolari. Tibqa' biss gazzetta ta' nhar ta' Hadd bl-Ingliż li żammet it-tradizzjoni, filwaqt li eliminat il-paġna 'Għawdxija' li fl-imghoddi kien ikollha matul il-ġimgħa. Huwa veru li ħafna mill-materjal li kien jidher fil-paġni hawn msemmija kien jikkonsisti f'kitba partiġġjana favur partit u kontra l-iehor u vice versa; imma almenu b'xi mod Għawdex u il-bżonnijiet tiegħu, kienu jiffiguraw fil-medja tal-pajjiż.

Għalkemm nasal biex nistqarr li meta hawn fuq ktibt fuq il-htieġa li Għawdex ikollu l-lehen stampat tiegħu, ma kontx qed nirreferi necessarjament għall-kwalità ta' paġni t'Għawdex tal-imghoddi, imma pjuttost għall-paġni ġodda dwar kif il-gżira tagħna tista' tippromwovi l-interessi tagħha quddiem il-pajjiż, quddiem l-Awtoritajiet, kemm lokali u iżjed minn hekk quddiem dawk nazzjonali. Paġni li jippromwovu l-interessi tagħha b'mod serju, maħsub, studjat bil-għan li tikseb l-istatus li jixirqilha bhala gżira - status ta' gżira/regjun f'nofs il-Mediterran, maġenb Malta, kif iddeskrivija DeSoldanis.

Iridu jkunu paġni li jippromwovu l-interessi tagħha billi jistinkaw bla waqfien biex fl-inqas żmien possibbli l-livelli

ta' żvilupp ekonomiku u soċjali tagħha, jibda jlahhaq ma' dak ta' Malta. L-istatistika attwali turi li l-GDP fi gżiritna hija baxxa iżjed minn kwart tal-medja ġewwa Malta. Jekk hu hekk, din hi sitwazzjoni innaċċettabbli li għandha tiġi indirizzata u segwita sakemm ikun hemm livell wiehed ta' żvilupp ekonomiku u l-istess tenur tal-ħajja fost l-abitanti li jgħixu fi gżira jew fl-oħra ta' l-Arċipelagu. Niddejjaq ninħass bombastiku bil-mod li npingi s-sitwazzjoni, imma din hi r-realtà.

Gazzetta Għawdxija kienet tista' tissottolinea l-veri interessi tal-gżira ma' kull ħarġa tagħha għaliex tambar illum u tambar għada, il-verità tal-fatti tohroġ fid-dieher quddiem kulhadd u ma jibqgħux mistura minħabba nuqqas ta' komunikazzjoni dwarhom. B'hekk jingħata ċ-ċans ta' evalwazzjoni korretta tas-sitwazzjoni ekonomika paragonata mal-bqija tal-pajjiż. B'hekk ukoll kulhadd jitgħ allem jagħmel id-diskors politiku meħtieġ għal vizjoni li jaqbel lill-futur tal-gżira. Gazzetta taf jagħmel lobby sħ iħ u qawwi favur l-interessi t'Għawdex, u mhemmx għ alfejn ngħidu, li lobby favur huwa dejjem meħtieġ, ikunu xi jkunu ċ-ċirkostanzi, iżjed u iżjed meta ġeografikament Għawdex jinsab f'qagħda ta' insularità doppja. Sadanittant ir-rivista 'Il-Ħajja f'Għawdex' tibqa' tperper il-bandiera tal-Għawdxin. U aħna obbligati insellmulha billi nferrxuha bl-abbonamenti fiha u billi nagħtu ħajr lil kull min jah dem u jistinka biex jippublikaha, minkejja n-nuqqas ta' riżorsi umani.

Ġorġ Pisani
F'dawn l-aħħar ġimghat ġew organizzati attivitajiet biex ifakkru l-mitt sena mit-twelid u l-għaxar snin mill-mewt ta' Ġorġ Pisani, Għawdxii qalbieni li mhux biss għamel isem għalih, imma għamlu iżjed f'isem Għawdex u Malta fil-qasam letterarju permezz tal-kitba tiegħu ta' Poeziji, ta' Drammi, ta' Novelli, ta' Esejs, ta' Rumanzi u ta' Legġendi. Ġorġ Pisani patrijott għax bil-kitba tiegħu imbotta b'saħħa 'l quddiem l-ilsien tan-Nazzjon. Kien patrijott għax okkupa b'kuraġġ u b'determinazzjoni karigi taż-żmien il-gwerra li kienu sensittivi u li għenu fl-eżitu pożittiv tar-rebħa. Ġorġ Pisani kien ukoll u fuq kollox patrijott Għawdxii li qatt ma tilef ċans wiehed li jippromwovi l-interess Għawdxii permezz tal-kitba kif ukoll tal-kelma. Kien tassew xieraq li fi tmiem wahda mill-attivitajiet li saru f'gieħ il-memorja tiegħu, deher filmat minn fejn Ġorġ Pisani nstama' jilmenta li ħafna mill-gwaj f'Għawdex ġej mill-fatt li l-Għawdxin huma wisq maqsumin u aljenati bil-piki ta' bejniethom u jhegġeġ li għandhom jingħaqdu għax hadd hliethom ma jista' jġib fuq quddiem il-veri interessi tal-gżira.

anton.tabone@onvol.net